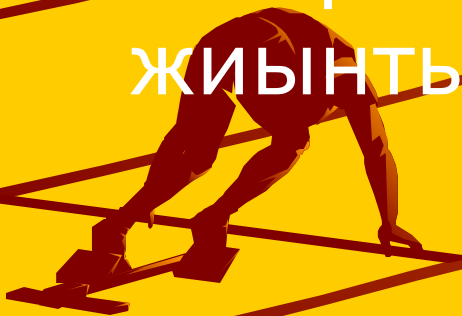

Саяси мәдениет және саяси әлеуметтену

- «Саяси мәдениет» деген ұғымды бірінші қолдап, ғылыми әдебиетке енгізуші деп 18 ғасырда өмір сүрген немістің ағартушысы, фәлсафашы Иоганн Гердерді санайды.

- **Саяси мәдениет деп** белгілі бір қоғамға немесе әлеуметтік қауымдастыққа тән саяси сана мен іс- әрекеттердің ұқсастық жиынтығын айтады.

Саяси мәдениеттің міндеті мен қызметтері:

- **Танымдық қызметі-** қоғам мен саясаттың дамуын айқындайтын заңдылықтар мен принциптерді танып-білуге, субъектіні саяси салада табысты жұмыс істеуге керекті біліммен, қоғамды басқарудың әдіс-тәсілдерімен қаруландыру.
- **Реттеушілік қызметі-** саяси жүйенің қалыпты жұмысын, дамуын, саналы қоғамдық тәртіпті қамтамасыз ету, әлеуметтік-таптық, ұлттық қатынастарды реттеу.
- **Тәрбиелік қызметі-** әркімді қоғамдық-саяси қызметке, әрекетке, саяси белсенділікке ынталандыру, табандылыққа, кеңшілікке, төзімділікке, қоғам алдында жауапкершілікке баулу.

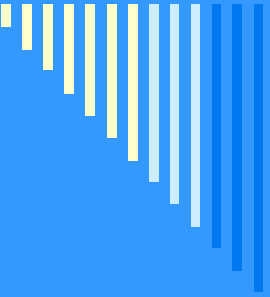
*Саяси мәдениеттің құрамдас
бөліктеріне жатады:*

- **Біріншісі**– кейбір адамдар, топтар, тіпті тұтас ұлттар теңдікті қастерлеп, соған тұрақты бет бұрады.
- **Екіншісі**– еркіндікті, бостандықты аңсайды, ең бастысы байлық деп санайды.
- **Үшіншісі**– әлеуметтік қорғанышты бәрінен артық көреді.
- **Төртіншісі**–автаномияны қалайды.

Саяси мәдениеттің ерекшеліктері:

- Адамдардың мемлекетке, саяси партиялар мен ұйымдарға қатынасы.
- Саяси бағдар ұстау.
- Әдет-ғұрып, жүріс-тұрыс.
- Саяси жүйенің және оның институттарының қызмет етуі кіреді.

Саяси мәдениетті қалыптастыратын негізгі күштер:

Мемлекет

- Қоғамдық ұйымдар мен партиялар
- Діни ұйымдар
- Ақпарат құралдары

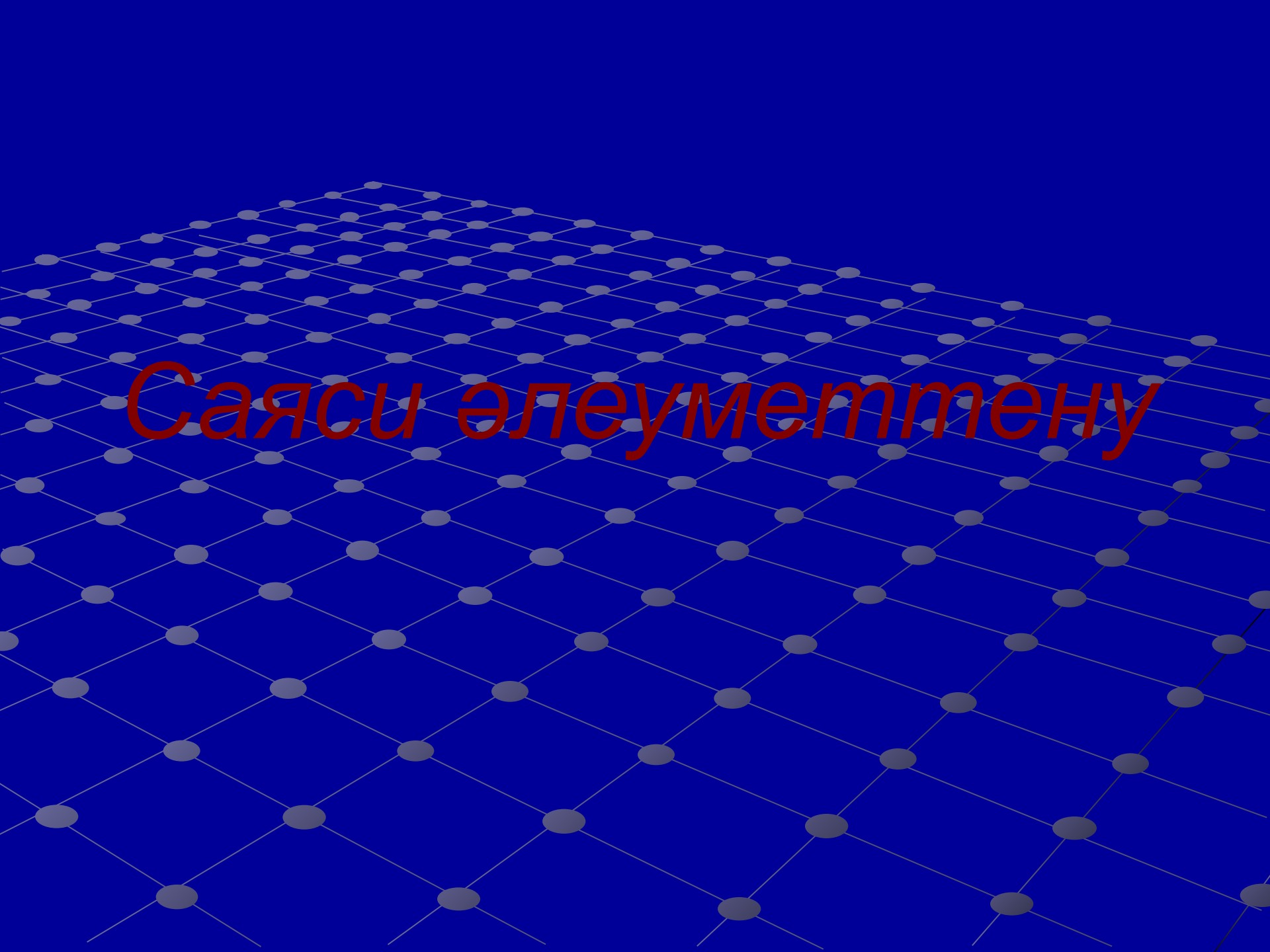
Саяси мәдениеттің жіктелуі

■ Патриархтық

азаматтық

қоғамшыл

Саяси элеуметтену

- Саяси әлеуметтену деп- адамның саяси ілімдерді, ережелерді, құндылықтарды бойына сіңіріп, оларды өзінің рухани ішкі дүниесіне айналдырып, сол арқылы өзінің саяси санасы мен мәдениетін қалыптастыру, саяси іс-әрекетке дайындалу процесін айтады.

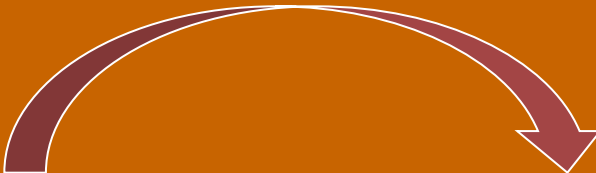

- “Әлеуметтену” деген ұғымды 19 ғасырдың аяғында Америка әлеуметтанушысы Ф.Гидденс және француз әлеуметтанушысы және психологі Г. Тар ғылыми айналымға енгізді.

Саяси әлеуметтену процесі үш негізгі мәселені шешуге бағытталады:

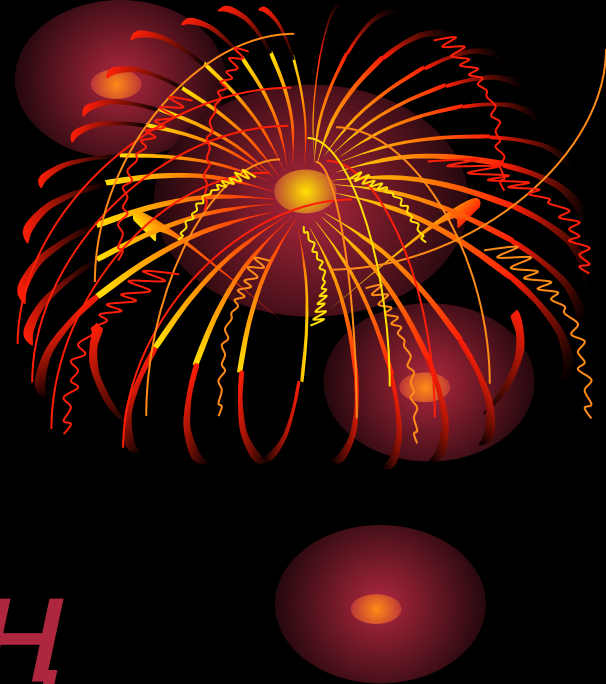
Қоғамның жаңа
Саяси мәде-
мүшелеріне саяси
ниеттің эле-
мәдениеттің негізгі
менттерін өз-
элементтерін жеткізу
герту

Қоғам мүшелеріне
қажетті саяси тәжірибе
алуға, саяси іс-әрекет етуге
қолайлы жағдай жасау

*Саяси
әлеуметтенудің
кезеңдері мен
институттары*

Саяси әлеуметтенудің институттарына мыналар жатады:

- ◆ *Отбасы:*
- ◆ *Білім жүйесі:*
- ◆ *Ақпарат құралдары:*
- ◆ *Мемлекет:*
- ◆ *Партия:*
- ◆ *Діни ұйымдар:*
- ◆ *Саяси оқиғалар:*

Америка ғалымдары Д.Итсон мен Дж. Деннис 12 мың Америка балаларын сұрақ-жауап арқылы зертеп, саяси әлеуметтенудің 4 кезеңнен тұратынын көрсетті:

Саясаттану, яғни балдырғанның ата-ана билігінен де жоғарғы саяси билік барын ұғыну;

Жекелеу, мұнда бала саяси билікті президент, полицейский деп ұғыну;

- Дәріптеу, яғни саяси қайраикерлерге тек жақсы қасиеттерді таныту;
- Институционалдандыру, саяси билікті жеке тұлғалар арқылы емес, иесіз институттар арқылы қабылдау;

Саяси әлеуметтенудің типтері:

- Гегемонистік-саяси әлеуметтену бір таптық, діннің немесе идеологияның негізінде қалыптасады.

Плюристік-адам басқа азаматтардың, олардың құқығы мен еркіндігін тегін мойындайды

***Назарларыңызға
рахмет !***

